

propri de gran expressivitat plàstica, influències mudèjars (arabitzants) en la disposició de la ceràmica, s'utilitzen els materials tradicionals del país com el maó, la pedra, la ceràmica en general i els materials nous de començament del segle XX com el ferro i el vidre.

El Modernisme és un estil d'una gran imaginació i creativitat bàsicament en la forma. Es recupera la mà d'obra i la totalitat dels oficis. Les obres modernistes traspuen color en front de l'eclecticisme entès més en blanc i negre. La presència d'estilització geomètrica amb la utilització d'elements i símbols arquitectònics donarà pas posteriorment al Noucentisme.

Si analitzem les tres obres de Gaudí : casa Vicens, pavellons de la finca Güell i el Capricho de Comillas en els seus components estètics i materials emprats, no existeix cap mena de dubte que Gaudí s'anticipa al Modernisme en quinze anys.

El corrent modernista en el camp de l'arquitectura, té el seu màxim exponent en Lluís Domènech i Montaner. Antoni Gaudí per una part s'anticipa al modernisme i per l'altra evoluciona amb un estil propi i característic, és per això que molts autors i estudiosos del mestre, entre ells el Dr. Joan Bassegoda tenen el criteri que es tracta d'un fenomen aïllat, amb un esperit d'innata observació de la natura i d'una creativitat constant i permanent tant en les formes com en els materials i el color, impregnant la seva obra d'una gran espiritualitat.

L'altre aspecte de l'obra de Gaudí és la seva rigorositat tècnica, la forma de l'edifici i els seus dissenys donen solució als aspectes tan estructurals i constructius de gran imaginació, com a la forma resultant, els colors emprats i la textura dels materials.

Aquestes solucions imaginatives i singulars són una constant en l'arquitectura d'Antoni Gaudí. Utilitza un sistema experimental i artesanal mitjançant cordes que, fixades les bases, se suspenen de pesos proporcionals als reals de forma invertida i que li donen la direccionalitat i la forma de l'estructura a emprar. Aquest mètode anomenat empíric és aplicat a l'estructura de la Sagrada Família,

Cripta de la Colònia Güell i en d'altres obres. Li dona la forma de les columnes els sostres així com la geometria de les obertures que ell efectua.

Aquest mètode artesanal utilitzant polígons funiculars, li serveix per determinar la forma de l'estructura a base de superfícies reglades, arcades catenàries i formes parabòliques sense emprar càlculs matemàtics.

Els sistemes matemàtics i informàtics utilitzats modernament, han permès efectuar les comprovacions adequades, determinant la fiabilitat del disseny a les formes utilitzades mitjançant les quals Gaudí obté formes arquitectòniques d'una gran bellesa, tal com són els arcs en forma de paràbola, volums tan interns com externs en forma de paraboloides hiperbòlics, columnes i formes espaials que en cada secció o en cada pla seccional, donen resposta a les càrregues experimentades pel mètode empíric utilitzat.

La utilització d'aquest sistema empíric referent al moment en què Gaudí l'utilitza, és d'una genialitat pròpia d'un mestre que domina l'ofici i que experimenta les seves solucions arquitectòniques. Els mètodes moderns utilitzats corroboren la fiabilitat dels resultats que obté Antoni Gaudí.

La forma i color de les seves obres i materials emprats són el fruit de l'experimentació i de l'aplicació genial i imaginativa d'aquests sistemes manuals i artesanals propis de l'època en què els oficis es caracteritzaven per una gran professionalitat i dedicació.

És un fet palès que avui l'arquitectura d'Antoni Gaudí té un reconeixement mundial tant en l'aspecte formal i de composició de la mateixa com de l'aspecte estructural per la singularitat de disseny i mètodes emprats conjugant a la perfecció l'art i la ciència.

Acabem aquestes consideracions en vers l'obra d'Antoni Gaudí pel que fa als aspectes arquitectònics i mètodes utilitzats constatant la mancança d'obra seva a la ciutat de Reus, éssent possible que avui es pugui reproduir alguna part de la seva obra encara que sigui de forma testimonial en reconeixement de la ciutat a un geni irrepètible.

Cronologia de les obres més significatives d'Antoni Gaudí

- 1877- 1882: Col·labora amb Josep Fontseré al conjunt parc de la Ciutadella (porta d'accés, cascada, etc.).
 - 1878: Fanals de la Plaça Reial.
 - (1878 - 1882): Projecte Cooperativa Tèxtil Obrera Mataronense. (Mataró).
 - * (1883 - 1888): Casa Vicens (c/ Carolines, núm. 18).
 - * (1884 - 1887): Pavellons finca Güell (Av. Pedralbes, núm. 7).
 - (1886 - 1888): Palau Güell (Nou de la Rambla, núm. 3-5).
 - (1898 - 1908 - 1917): Cripta de l'església de la Colònia Güell (Ctra. de Sant Boi a Sant Vicens dels Horts, Santa Coloma de Cervelló).
 - (1888 - 1889): Col·legi de les Teresianes (c/ Ganduxer, núm. 81).
 - (1898 - 1899): Casa Calvet (c/ Casp).
 - (1900 -1909): Torre de Bellesguard (c/ Bellesguard, núm. 16-20).
 - (1900 - 1904): Parc Güell (Ctra. del Carmel, s/n).
 - (1904 - 1906): Casa Batlló (Passeig de Gràcia, núm. 43).
 - (1906 - 1912): Casa Milà "La Pedrera" (Passeig de Gràcia).
 - (1883 - 1926): Temple de la Sagrada Família.
- Obres fora de Catalunya**
- (1887 - 1893): Palau Episcopal a Astorga (Lleó).
 - * (1883 - 1885): "El Capricho" a Comillas (Santander).
 - (1891 - 1892): Casa de "Los Botines" (Lleó).
- (*) Obres significatives amb contingut modernista.

Bibliografia sobre Antoni Gaudí (1852-1926)

Enric Agudé

Cap del Servei Municipal de Biblioteques de l'Ajuntament de Reus

Antoni Gaudí és potser un dels quatre o cinc arquitectes que han generat més bibliografia en tota la història de l'arquitectura. Però, com explica Juan José Lahuerta, una bona part d'aquesta bibliografia és hagiogràfica. En realitat molt del que trobem sobre la persona de Gaudí està escrit per a aproximar al gran públic la imatge d'un arquitecte força inclassificable, situat entre el neo-romanticisme gòtic i barroc per un costat i la revolució industrial i les avantguardes artístiques per l'altre. Però la celebració dels 150 anys del seu naixement potser ens poden portar a descobrir un Gaudí que, a part de tota la fascinació que provoca, té una dimensió humana i social rellevant, i ens sembla que ara tenim l'ocasió d'aproximar-nos a ell per mirar de conèixer-lo i entendre'l. Daniel Giralt-Miracle, comissari de l'any Gaudí a Barcelona, comenta a una entrevista a *El País*: "Gaudí es el seny i la rauxa, i per això resulta tan complex. De fet ell no construeix "la caseta i l'hortet" o les torres d'estiueig noucentistes, sinó una colònia tèxtil, i planifica les cases dels treballadors, l'economat, l'església: això és símptoma d'una preocupació social evident. Per altra banda s'inventa el Parc Güell, una ciutat-jardí equipada amb tots els serveis, i aquí s'anticipa a l'ecologisme. I després tenim la Sagrada Família, amb tota la seva càrrega mística..."

Proposem una tria molt selectiva de documents que poden aproximar-nos a la figura d'aquest interessant arquitecte:

Reculls bibliogràfics

Les bibliografies sobre Gaudí són encara poques i parcials. I fetes a l'estranger.

Antonio Gaudí and the Catalan movement, 1870-1930. Edited by William B. O'Neal. Charlottesville: American Association of Architectural Bibliographers, 1973. XXXIV, 173 p.

DUNNING, Glenna. *Antoni Gaudí: the visionary architect: a partial annotated bibliography.* Monticello (USA): Vance Bibliographies, 1989. 16 p.

Pàgines web

Hem consultat aproximadament unes 350 pàgines a la xarxa que donen referències sobre Gaudí. N'hi ha de tota mena: algunes d'institucionals, altres de revistes d'arquitectura, i d'altres de turistes que han visitat la Pedrera i, meravellats, han muntat una pàgina amb fotografies familiars. Donem una petita mostra de les més representatives.

ALCOCER, Carlos. *Ciutat Gaudí.* [en línia] <> [consulta 29 d'agost 2001]

AJUNTAMENT DE REUS. *Reus: Gaudí 2002* [en línia] <> [Consulta 27 d'agost 2001]

AJUNTAMENT DE BARCELONA. *Any internacional Gaudí.* Gaudí Barcelona 2002. [en línia] < > [Consulta 28 d'agost 2001]

CAIXA DE CATALUNYA. *La Pedrera House, Casa Milà.* [en línia] < > [Consulta 30 d'agost 2001]

CENTRE D'ESTUDIS GAUDINISTES *Gaudí (1852-1926)* [en línia] [Consulta l'1 de setembre de 2001]

GUERRERO, Antonio. *Gaudí: la fantasía hecha piedra.* [en línia] <> [Consulta 28 d'agost 2001]

JUNTA CONSTRUCTORA DEL TEMPLE EXPIATORI DE LA SAGRADA FAMÍLIA. *Temple Sagrada Família* [en línia] < > [Consulta 31 d'agost 2001]

SUZUKI, Yutaka. *Antoni Gaudí 1852-1926. Hybrid studio.* [en línia] > [Consulta 1 d'agost 2001]

TEMPLE DE LA SAGRADA FAMÍLIA. *El Temple de la Sagrada Família* [en línia] < > [Consulta 29 d'agost 2001]

Seminaris i Congressos

Des del temps de la 2ª República s'han celebrat diverses reunions, seminaris i congressos sobre Gaudí. Alguns al Japó. Indiquem els més propers. Les VIII Jornades Internacionals d'Estudis Gaudinistes se celebraran a Terrassa del 8 al 10 de novembre de 2001.

"I Seminari sobre Modernisme a Reus organitzat per l'Institut Municipal d'Acció Cultural". Reus, novembre 2000. En premsa. Recull diverses ponències sobre el modernisme arquitectònic i literari.

I Jornadas Internacionales de Estudios Gaudinistas: Barcelona 1967. Barcelona: Blume, 1970. 104 p.

V Jornades Internacionals d'Estudis gaudinistes: Gaudí i el Modernisme. Reus, del 12 al 14 de novembre de 1998. Barcelona: Centre d'Estudis Gaudinistes, 1999. 131 p.

Antonio Gaudí y su obra: actas del simposio celebrado en la ciudad de Astorga los días 22, 23, 24 y 25 de junio de 1989 con motivo de celebrarse el primer centenario de la colocación de la primera piedra del Palacio Episcopal de la ciudad. Astorga: Monte casino, 1990. 191 p.

Bibliografia

Hem fet una tria molt selectiva, indicant només obres molt recents sobre Gaudí i algunes referències locals necessàries.

ÁLVAREZ IZQUIERDO, Rafael. *Gaudí: arquitecto de Dios (1852-1926).* Madrid: Palabra, 1999. 346 p.

Antoni Gaudí i Cornet, arquitecte genial: miscel·lània. A cura de M. Aragonès i Virgili... [et al.]. Santes Creus : Fundació Roger de Belfort, 1996. 199 p.